

گفت و گو با خانم دکتر شکوه اقدس محامدی
استاد ریه و بیماری های تنفسی دانشگاه علوم پزشکی تهران

پزشکی، عشق من بود!

صدا به صدا نمی‌رسد. «خانم دکتر محامدی» شماره منزل را می‌دهد. دوباره که تماس می‌گیرم می‌گوید: «دخترم این گوشه‌های موبایل اسباب‌بازی‌اند، من بالاخر نفهمیدم می‌خواهی دوباره چه موضوعی صحبت کنی؟» توضیح می‌دهم که مصاحبه‌ام به مناسبت روز پزشک است و اینکه مثلاً چرا پزشکی را انتخاب کردید و ... و او بلافاصله می‌گوید: «پزشکی، عشق من بود!» و طوری می‌خندد که از پشت گوشی هم می‌توانم برق لبخند را در نگاه سرد و گرم چشیده‌اش ببینم. وقتی یک خانم ریز نقش را در روپوش و روسری سفید می‌بینم که تند و فرزند از انتهای لایه اندوسکوپ ریه نزدیک می‌شود، طنین صدا و خنده شیرینش پشت تلفن، در گوشم تکرار می‌شود: «پزشکی، عشق من بود!»

اولین بانوی استاد در طب داخلی

بسیار اینکه جواب سؤاالم را می‌دانم، ولی برای شروع صحبت دوباره همان سؤاال را تکرار می‌کنم: چرا پزشکی؟ می‌گوید: چون از کودکی به این رشته علاقه‌مند بوده‌ام و به خاطرات دوران مدرسه بازمی‌گردد: «آن زمان در تهران سه دبیرستان دخترانه بود که رشته علمی داشتند، انوشیروان دادگر، نوریخس و شاهدخت. من به دبیرستان انوشیروان می‌رفتم که از ۴۰ دانش‌آموز هم دوره من، حداقل ۱۵ نفر دانشگاهی شدند و ۷-۸ نفر هم پزشکی خواندیم» و در ادامه، از هم دوره‌هایش، از مرحوم دکتر سیمین کامیاب (انتد بیمارستان میرزا)، دکتر ملوکیان (متخصص چشم)، دکتر اصائلو (متخصص بی‌هوشی)، دکتر نجمی، دکتر اسکویی و دکتر سمیعان یاد می‌کند.

او بعد از شرکت در کنکور، در رشته دندان پزشکی پذیرفته شد ولی چون به این رشته علاقه نداشت، در آزمون اعزام شرکت کرد و بعد از کسب رتبه اول در این آزمون، به خواسته پدر راهی آلمان شد و زمانی به ایران بازگشت که یک سال هم به عنوان هیئت علمی دانشگاه برلین تدریس کرده بود! در ایران، به عنوان استادیار سال دوم، عضو هیئت علمی دانشگاه تهران شد و در سال ۱۳۵۰ دانشیار و در سال ۱۳۵۵ هم به‌رتبه استادی رسید. دکتر محامدی اولین بانوی ایرانی است که در طب داخلی به این رتبه دست یافت. او معتقد است اگر یک بار دیگر به حق انتخاب داشته باشد باز هم رشته پزشکی را برای ادامه تحصیل انتخاب می‌کند و می‌گوید: من پزشکی، علوم و به خصوص پژوهش را خیلی دوست دارم و به همین دلیل است که دوست دارم با بچه‌ها باشم، چون ذهنشان پر از نوآوری است. من را وادار می‌کنند که بروم مطالعه کنم و افسوس می‌خورم که قوای جسمی‌اش دیگر اجازه نمی‌دهد که به تنهایی پژوهش کند.

من دانشگاه تهران ازدواج کردم!

وقتی می‌پرسم آیا به فرزندانان توصیه می‌کنید که این رشته را انتخاب کنند؟ می‌خندد و می‌گوید: من با دانشگاه تهران ازدواج کرده‌ام و اضافه می‌کند: اما بچه‌های زیادی دارم، هم در ایران و هم در خارج، از «دکتر لایلی» بگیر که اترن من بوده تا «دکتر لاریجانی» که رزیدنت ما بود. استاد از شاگردانش، دکتر مهدوی (فوق تخصص کلیه)، دکتر نجوانی (فوق تخصص غدد) و خیلی‌های دیگر را نام می‌برد و صحبت که به «دکتر میرخانی» می‌رسد می‌گوید: «حیف! حیف! حیف!» او توصیه به تحصیل در پزشکی را مشروط به داشتن علاقه می‌داند و معتقد است اگر کسی علاقه داشته باشد، دیگر برایش مهم نیست که درآمدش چقدر باشد.

دکتر به پزشکان امروزی توصیه می‌کند که در رفتار و معاینه بیمارانشان حوصله به خرج بدهند: «نباید به صرف اینکه مثلاً بیماری کرد، لر، ترک و ... است و خوب بلد نیست فارسی صحبت کند و یا فارسی را خوب نمی‌فهمد، از او سرسری عبور کرد. از طرفی نباید گفت من فوق تخصص ریه‌ام و شما که شناسات درد می‌کنید باید بروی سراغ ازتوپید. خانم دکتر محامدی در تعریف طبیب در یک جمله می‌گوید: «طبیب باید دانا، حاذق و مهربان باشد.»

گفت و گو با دکتر احمد مورکی، استاد نفروژی دانشگاه علوم پزشکی ایران

واقع بینی را از تاریخ بیاموزیم

پیام کشاورز - زمانی که وارد اتاق کار دکتر مورکی می‌شوم، روی میز پر است از پرونده‌های بیماران. بارها دقت او را در مورد تکمیل پرونده‌های تمام بیماران خود را کامل می‌کند. اگر بیماری را برای اولین بار ببیند، تا شرح حال و معاینه کاملی از بیمار تهیه نشود، اقدامی برای بیمار انجام نمی‌دهد. وقتی می‌گویم به مناسبت روز پزشک آمده‌ام صحبت را با نکته جالبی آغاز می‌کند. به نظر دکتر مورکی ما در طول تاریخ، خودکوکچک بینی و یا خود بزرگ بینی را تجربه کرده‌ایم، در حالی که کمتر واقع بین بوده‌ایم. برای اینکه بدانیم در چه جایگاهی هستیم باید از تمام واقعیت‌های فعلی و گذشته تاریخی خود آگاهی داشته باشیم. برای روز پزشک بهتر است از گذشته تاریخ پزشکی خود یاد کنیم. روز

پزشک به مناسبت سالروز تولد دانشمند و فیلسوف عالی‌قدر، ابن‌سینا است. حدود ۱۰۰۰ سال پیش بوعلی سینا (در بین سال‌های ۹۷۹ تا ۱۰۳۷ میلادی) در ایران و کشورهای همسایه برای کسب دانش و تحقیق و تألیف در حال سفر بود. ابن‌سینا ۸ جلد کتاب در مورد پزشکی، ۶ جلد کتاب در مورد علوم ریاضی، ۴ جلد در مورد علوم طبیعی، ۳ جلد در مورد فلسفه و ۲ جلد کتاب درباره موسیقی نوشته است. ابن‌سینا و تبحرش را در پزشکی و سایر علوم نشان می‌دهد. استدلال ابن‌سینا در مورد نامگذاری دو کتاب برجسته‌اش قانون و شفا جالب است. به نظر او اگر در جامعه قوانین به درستی اجرا شود مردم سلامت فکری خواهند داشت و شفا می‌یابند، به همین دلیل کتاب فلسفی خود را شفا نام گذاشت. کتاب پزشکی خود را نیز به این دلیل که معتقد بود دولت‌مردان باید در هر زمان بهداشت و سلامت جامعه را تأمین کرده و همیشه به درمان بیماران توجه کنند تا جامعه سالم بماند، قانون نامید. او آنچنان به مطالب کتاب خود اعتقاد داشت که آنها را قانون می‌دانست. سپس در

مورکی می‌شوم، روی میز پر است از پرونده‌های بیماران. بارها دقت او را در مورد تکمیل پرونده‌های تمام بیماران خود را کامل می‌کند. اگر بیماری را برای اولین بار ببیند، تا شرح حال و معاینه کاملی از بیمار تهیه نشود، اقدامی برای بیمار انجام نمی‌دهد. وقتی می‌گویم به مناسبت روز پزشک آمده‌ام صحبت را با نکته جالبی آغاز می‌کند. به نظر دکتر مورکی ما در طول تاریخ، خودکوکچک بینی و یا خود بزرگ بینی را تجربه کرده‌ایم، در حالی که کمتر واقع بین بوده‌ایم. برای اینکه بدانیم در چه جایگاهی هستیم باید از تمام واقعیت‌های فعلی و گذشته تاریخی خود آگاهی داشته باشیم. برای روز پزشک بهتر است از گذشته تاریخ پزشکی خود یاد کنیم. روز

مورکی می‌شوم، روی میز پر است از پرونده‌های بیماران. بارها دقت او را در مورد تکمیل پرونده‌های تمام بیماران خود را کامل می‌کند. اگر بیماری را برای اولین بار ببیند، تا شرح حال و معاینه کاملی از بیمار تهیه نشود، اقدامی برای بیمار انجام نمی‌دهد. وقتی می‌گویم به مناسبت روز پزشک آمده‌ام صحبت را با نکته جالبی آغاز می‌کند. به نظر دکتر مورکی ما در طول تاریخ، خودکوکچک بینی و یا خود بزرگ بینی را تجربه کرده‌ایم، در حالی که کمتر واقع بین بوده‌ایم. برای اینکه بدانیم در چه جایگاهی هستیم باید از تمام واقعیت‌های فعلی و گذشته تاریخی خود آگاهی داشته باشیم. برای روز پزشک بهتر است از گذشته تاریخ پزشکی خود یاد کنیم. روز

گفت و گو با دکتر مریم جوادیان، استاد بیماری های زنان و زایمان دانشگاه علوم پزشکی بابل

مثل یک فرشته

نیما سیفی مقدم - اواسط گفتگوی صمیمی مان با خانم دکتر مریم جوادیان، متخصص زنان و زایمان و نازایی بودیم که همسرش دکتر مهرافزا میر وارد شد. «دکتر میر» متخصص بیهوشی است و دوره فلوشیپ chronic pain را در کانادا گذرانده و این روزها در دست مثل همسر جوانش، عضو هیئت علمی دانشگاه بابل در بیمارستان شهید بهشتی است. دکتر میر با تردید نگاه می‌کند و وقتی دکتر جوادیان توضیح می‌دهد که من از نشریه طبیب آمده‌ام سلام علیک گرم‌تری با من می‌کند.

دوره عمومی و تخصص را در کجا گذرانده‌اید؟ «من ورودی ۶۵ دانشگاه علوم پزشکی اهواز بودم و در خرداد ۷۲ از آنجا فارغ‌التحصیل شدم. بعد از آن به مدت یک سال در بیمارستان ولیعصر قائم‌شهر که در واقع جالب وجود دارم. در تاریخ پزشکی خود علاوه بر ابن‌سینا شخصیتی مانند زازی را نیز داشته‌ایم. زازی ۲۷۱ جلد کتاب تألیف کرده که ۵۶ جلد آن مربوط به پزشکی است. کتاب «الحوای» زازی تحت عنوان (Comprehensive book) بیش از ۶۰۰ سال Text book و کتاب رسمی تدریس دروس جراحی داخلی در دانشکده‌های پزشکی اروپا بود. دکتر مورکی می‌گوید: با شناختن این شخصیت‌ها و تاریخ گذشته و آنچه که در پیش رو داریم می‌توانیم به واقع بینی دست یابیم. در پایان از دکتر مورکی می‌خواهم پزشک را در یک جمله تعریف کند. به نظر او تمام شغل‌ها قانونی و برابری هستند اما معلمی، کالت و قضات از مهم‌ترین مشاغل جامعه است. پزشکی علاوه بر طبابت همه مشاغل مهم را نیز به نوعی در بر می‌گیرد. بیماران برای به دست آوردن سلامت خود به پزشک کالت می‌دهند و از او می‌خواهند در موردشان قضاوت کرده و بهترین درمان را انتخاب کند. آموزش طب به دانشجویان و آموزش سلامت به سایر افراد جامعه، همگی از مواردی است که پزشک را در مقام معلم قرار می‌دهد.

«بله، آن سال‌ها که ما درس می‌خواندیم بیمارستان سینای دانشگاه ما در منطقه‌ای به نام کورت عبدا... در ۳۰ کیلومتری اهواز در جاده اهواز - آبادان واقع شده بود، شاید باورتان نشود ولی ما حتی ساعت ۳ بعدازظهر در گرما تابستان با مینی‌بوس از خوابگاه به بیمارستان می‌رفتیم تا بتوانیم یک Case ببینیم.» - الان مشکلات بچه‌ها بیشتر است؟ «درست است که مشکلات اجتماعی و اقتصادی بیشتر شده ولی من از همه دانشجویان عزیز می‌خواهم روحیه نستوه خود را از دست ندهند و همیشه فعال و پویا باشند. هیچ کس نمی‌داند که در زندگی چه اتفاقی می‌افتد، مثل من که هرگز فکر نمی‌کردم روزی ناچار به استفاده از صندلی چرخدار بشوم.» - اتفاقاً می‌خواستم درباره این سانحه از شما بپرسم، گویا این حادثه در حین مأموریت اتفاق افتاده؟ «بله، اردیبهشت ۷۸ بود و یک سال از آموزگاری من در این دانشگاه می‌گذشت. بیماری را در بیمارستان ۱۷ شهریور بابل سزارین کردم و با آمبولاس بیمارستان در حال بازگشت بودم که در جاده روستایی ماشین تصادف کرد و من در این سانحه دچار ضایعه Spinal cord شدم.»

پس دیگر جراحی نمی‌کنید؟

«نه، دیگر جراحی نمی‌کنم ولی به رشته‌ام علاقه‌مندم و بعد از کالت فیلدم را تغییر دادم. البته این نکته را هم بنویسید که در تمام این سال‌ها همسر من کنار بوده، او واقعاً یک فرشته است» و اینجا خانم دکتر نمی‌تواند اشکی را که در چشمانش جمع شده از من پنهان کند. اگر فرزند شما بخواهد پزشکی بخواند اجازه می‌دهید؟ «من یک دختر ۸ ساله دارم و با توجه به استعدادهاش اگر روزی بخواهد پزشکی بخواند هرگز مانعش نخواهم شد.»

گفت و گو با خانم دکتر محمدعلی اسحاقی
استاد بیماری های عفونی دانشگاه علوم پزشکی ایران

آموزش دانشجویان پزشکی را در یابیم

دغدغه آموزش به دانشجویان جزء جدانشدنی وجود دکتر اسحاقی است و بیشتر اوقات می‌توان او را در حال آموزش دانشجویان دید. سرخوردگی یا افتخار به پزشک بودن وقتی از او می‌خواهم در مورد روز پزشک صحبت کند، صحبت را به آموزش دانشجویان پزشکی می‌کشد. به نظر او بسیاری از دانشجویان پزشکی پس از ورود به دانشگاه در اثر سیستم آموزشی نادرست پزشکی دچار سرخوردگی می‌شوند و ادامه می‌دهند: «این مشکل بزرگ گریبان گیر استادانی است که در بیمارستان‌های آموزشی هستند. باید این مسئولیت را بپذیریم که درباره دانشجویان پزشکی، اولین مشکل خود ما هستیم. وقتی علاقه‌های آموزشی کاهش می‌یابد نمی‌توان انتظار داشت که دانشجویان پزشکی بی‌علاقه نشوند. آموزش دانشجویان پزشکی منحصراً به آموزش مطالب علمی نیست. باید به دانشجویان آموخت که چگونه به پزشکی نگاه کنند، چگونه به محیط و اجتماع خود فکر کنند و چگونه شرایط بیماران را در نظر بگیرند. این موارد در هیچ کتاب پزشکی نوشته نشده است و تنها می‌تواند از طریق یک پزشک با تجربه به پزشکان جوان انتقال یابد. وقتی در جامعه پزشکی علاقه به آموزش دانشجویان کاهش می‌یابد نمی‌توان انتظار داشت که پزشکان جوان هر روز بیشتر در مسیرهای دیگر دیده نشوند.»

سرمایه داری

وقتی از علت تغییر الگوهای پزشکی سؤال می‌کنم، می‌گوید: «باید تغییرات جهانی را بپذیریم. در کل دنیا، روابط بین انسان‌ها مدرن‌تر شده که این عامل در زندگی همه افراد یک مؤلفه اساسی است. نظام سرمایه داری، مصرف را به دنبال دارد و مصرف، با نیازهای محدود در تضاد است. الگوهای زندگی در کل جامعه فرق کرده و این تغییر روش زندگی در جامعه پزشکی نیز اتفاق افتاده است، اما سؤالی که پیش می‌آید این است که این روند قرار است تا کجا ادامه یابد؟ البته تغییرات اجتماعی در کشور ما به سرعت اتفاق افتاد و این مسئله شاید بیش از حد بر روی سایر مسائل تأثیر گذاشته باشد، به هر حال یکی از بزرگترین وظایف پزشکان تربیت و آموزش پزشکان جوان‌تر است و ما باید در مورد این قضیه نگرش تازه‌ای داشته باشیم.»

وقتی درباره دید پزشک از محیط پیرامونش می‌پرسم، از توانایی کشف شواهد و دستیابی به واقعیت‌های بیمار و پزشک صحبت می‌کند. بیمار زمانی به پزشک مراجعه می‌کند که احساس کند برای حل مشکلی به نگاهی عمیق‌تر نیاز دارد. یک پزشک علاوه بر اینکه با مشکلات ناشی از بیماری مواجه می‌شود، با بسیاری از مشکلات اجتماعی بیماران نیز درگیر خواهد شد. این دید عمیق در مورد نشانه‌های بیماری می‌تواند بر روی مسائل اجتماعی نیز وجود داشته باشد و این تفاوت بین حرفه پزشکی و سایر مشاغل است. البته همه اینها به میزان درگیر شدن یک پزشک با مسائل بیمار بستگی دارد. به نظر من بیماران بهترین قضاوت را در مورد پزشکان انجام می‌دهند. شاید گاهی بیماران هم برخورد نامناسبی با پزشک دارند، اما در کل عملکرد یک پزشک با رضایت مندی بیماران سنجیده می‌شود، بنابراین بهتر است با مسائل بیماران بیشتر درگیر بشویم.»

دریاب مرا ای پزشک!

در پایان وقتی می‌خواهم پزشکی را در یک جمله تعریف کند، می‌گوید: «مهم‌ترین ویژگی پزشکی که با تمامی مشاغل فرق می‌کند، این است که پزشکی با حیاتی‌ترین جزء زندگی انسان‌ها در ارتباط است و این ویژگی، جایگاه پزشک و شغل او را در گون می‌کند. برای ما پزشکان برحسب علمی که داریم، بسیاری از مسائل مربوط به بیماری‌ها حل شده است اما برای مردم عادی این آگاهی وجود ندارد و این باعث می‌شود که نقش پزشک بسیار برجسته‌تر شود.»

پوستر تشخیص سریع نوار قلب
پوستر احیای قلبی و ریوی
قیمت هر پوستر ۵۰۰۰ تومان
هزینه پستی ۱۵۰۰ تومان
TCD آموزش نوار قلب (مولتی مدیا)
پاسخ به سؤالات: ۰۹۳۵ ۴۳۵۲۰۲
ارسال سفارش: ۰۲۱ ۷۷۵۶۹۶۶۸

قابل توجه پزشکان محترم طرح، ضریب k و آزاد
بیمارستان امام علی (ع) تأمین اجتماعی زرد واقع در استان کرمان به تخصص‌های:
جراحی عمومی، بیهوشی، رادیولوژی، زنان، چشم، اورولوژی و اورولوژی
با امکانات رفاهی مناسب و درآمد مکفی نیاز دارد.
لذا در صورت تمایل به همکاری با شماره های ذیل تماس حاصل فرمائید.
رئیس بیمارستان: دکتر سلطان زاده ۰۹۱۳-۳۴۳۹۵۷۴
مدیر بیمارستان: منصور شیخی ۰۹۱۳-۳۲۶۷۶۱۸
فکس: ۰۳۳۲-۳۲۶۹۵۱۵

2006 USMLE Step 2 CK
Surgery 2005-2006 Edition
Internal Medicine 2005-2006 Edition
Qbook 2005-2006 Edition
Psychiatry and Epidemiology & Ethics 2005-2006 Edition
obstetrics and Gynecology 2005-2006 Edition
Pediatrics 2005-2006 Edition
بهای دوره کامل: ۹۰۰،۸۰۰ تومان
با ۱۶٪ تخفیف: ۷۶۰،۳۰۰ تومان
رحلی - شومیز

AMERICAN ACADEMY OF OPHTHALMOLOGY
The Eye M.D. Association
دوره کامل ۱۴ جلدی
2007-2008
جلد هارد
بهای دوره ۱۴ جلدی: ۶۹۹،۲۰۰ تومان
پیش فروش با ۱۵٪ تخفیف: ۵۴۹،۲۰۰ تومان
کتاب فوری مرکزی

کتاب فروشی مرکزی
انتشارات تیمورزاده
۴ بار در سال
جایزه ۴ میلیون ریالی کم هزینه حج عمره به همراه ۱۱ جایزه دیگر
ولادت حضرت رسول (ص) ✓ ولادت حضرت امیر(ع) ✓ عید فطر ✓ عید غدیر خم ✓
و ۱۴ جایزه برای حاضران در مراسم
کتاب فروشی مرکزی و مرکز پخش: میدان قائم نثار - ابتدای خیابان قائم مقام فرامانی - شماره ۵
تلفن: ۰۲۱ ۸۸۳۲۹۰۹۰ (خط) - داورنگار: ۸۸۳۲۸۲۸۱ - کدپستی: ۱۵۸۹۹

قابل توجه شرکت کنندگان در امتحانات USMLE
کتابهای اصلی گایان
فروش با ۳۰٪ تخفیف
STEP I ۲۳ عدد ۳۹۵ هزار تومان
STEP II ۹ عدد ۳۹۵ هزار تومان
STEP III ۵ عدد ۱۹۵ هزار تومان
۸۸ ۳۲ ۹۰ ۹۰